

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної роботи та
навчальної роботи
Жильцов О.Б.
«05» _____ 09 _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІНГВІСТИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ СТУДІЇ: ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

для студентів 1 курсу
спеціальності 035 Філологія. Переклад
освітнього рівня ДРУГИЙ (магістерський)
освітня програма 035.041.03 ПЕРЕКЛАД (англійська мова)
спеціалізація 035.041 ГЕРМАНСЬКІ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно), перша - англійська
(переклад)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Проректор № 1572/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«05» _____ 09 _____ 2023 р.

Київ – 2023

Розробник: Андрій КОЗАЧУК, к.філол.н., завідувач кафедри лінгвістики та перекладу

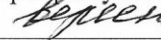
Викладач: Андрій КОЗАЧУК, к.філол.н., завідувач кафедри лінгвістики та перекладу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу

Протокол від № 1 від 30 серпня 2023 року

Завідувач кафедри Андрій КОЗАЧУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.041.03 ПЕРЕКЛЯД (англійська мова)

« 1 » 2023 року

Гарант освітньої програми

 Надія ГЛАДУШ

Робочу програму перевірено « 01 » 2023 року

Заступник декана

з науково-методичної

та навчальної роботи

 Марина ЗВЕРЕВА

Пролонговано:

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол № ___

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол № ___

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол № ___

На 20 ___ / 20 ___ н.р. (___), « ___ » ___ 20 ___ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна входить до блоку «Лінгвістичні перекладацькі студії».

ЛІНГВІСТИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ СТУДІЇ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська	
Загальний обсяг кредитів/годин	8/240	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом:		
Сучасна лінгвістика	3 кредити – 90 годин	
Перекладознавство	3 кредити – 90 годин	
Мовознавчі й перекладацькі методології	2 кредити – 60 годин	

Перекладознавство

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом:		
Аудиторні	24	
Модульний контроль	6	
Самостійна робота	45	
Семестровий контроль	15	
Форма семестрового контролю	іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Завданням є розвинути такі компетенції, які відповідають освітньо-професійній програмі 035.041.03 «Переклад (англійська мова)», затвердженій 23 травня 2023 року:

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

- ФК 1 Здатність вільно орієнтуватися в різних та лінгвістичних напрямках і школах.
- ФК 2 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- ФК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- ФК 4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 9 Мовленнєва: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками англійської мови на рівні С1; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

ФК 10 Комунікативна: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову англійською мовою з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння різногалузевими й аспектними базовими знаннями для перекладацького супроводу.

ФК 12 Прикладна: володіння лінгво-дидактичними уміннями, методичними прийомами та організаційними технологіями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах, а також знання норм законодавства про інтелектуальну власність, уміння вирішувати питання реалізації норм авторського права на практиці.

3. Результати навчання за дисципліною

По закінченню курсу студенти повинні мати такі результати, які відповідають освітньо-професійній програмі 035.041.03 «Переклад (англійська мова)», затвердженій 23 травня 2023 року:

ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації

ПРН 7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 8 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства

ПРН 9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти в перекладознавстві та германській філології.

ПРН 10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів англійською та українською мовами.

ПРН 11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних

ПРН 12 Дотримуватися правил академічної доброчесності

ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу

ПРН 17 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі

ПРН 18 Володіти іноземною мовою на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання, для роботи з різногалузевими й аспектними базовими знаннями для перекладацького супроводу;

ПРН 20 Володіти перекладацькою технікою, знаннями теорії і практичними навичками проектування, конструювання, моделювання процесу перекладу; складати різні види планів для організації процесу перекладу. Обґрунтовано вирішувати питання реалізації норм авторського права на практиці.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для **денної** форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про переклад і перекладознавство							
Тема 1. Основи перекладознавства і перекладацької професії	35	2		10			20
Модульний контроль	4					4	
Разом	37	2		10		4	20
Змістовий модуль 2. Основи перекладацької майстерності							
Тема 2. Поняття неперекладності в текстах різних жанрів	36	2		10			25
Модульний контроль	2					2	
Разом	38	2		10		2	25
Підготовка та проходження контрольних заходів	15						
Усього	90	4		20		6	45

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні відомості про переклад і перекладознавство

Лекція 1. Основи перекладознавства і перекладацької професії. Translation and translology essentials

1. Translation essentials and the job of the translator.
2. Translation strategies and techniques.
3. Equivalence, fidelity and localization in translation.
4. Translator's challenges: proper names, grammar and punctuation.

Практичні заняття 1-5. Translating texts; defining sorts and ways of translation; constructing translation models; comparing translations.

Змістовий модуль 2. Основи перекладацької майстерності

Лекція 2. Поняття неперекладності в текстах різних жанрів. Untranslatability in the texts of different genres

1. Rendering non-translatable: realia, phraseology, emotional lexicon, intertextuality.
2. Genre theories of translation.
3. Style in translation.
4. Audiovisual translation.

Практичні заняття 6-10. Translating texts, elaborating translation faithfulness, observing text style, rendering proper names, realia, intertext, interglossemes, phraseologisms, emotional speech, etc.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	5	5	5	5
Робота на практичному занятті	10	5	50	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	2	50	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
	Разом	-	111	-	86
Максимальна кількість балів: 197					
Розрахунок коефіцієнта: $60/197 = 0,3$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.

Змістовий модуль I.

Загальні відомості про переклад і перекладознавство (23 год.)

1. Проаналізувати і класифікувати основні галузі економіки та суспільного життя, в яких існує потреба у перекладі.
2. Порівняти основні види усного і письмового перекладу. Визначити якості, які вимагаються від перекладача.
3. Порівняти моделі перекладу між собою. Описати процес перекладу згідно з однією з них (на вибір студента).
4. Порівняти історичний розвиток перекладу в Україні і за кордоном у певну історичну добу (на вибір студента).
5. Проаналізувати структуру перекладознавства, як науки, та описати її зв'язок з іншими науками. Пояснити явище «культурного повороту» в перекладознавстві на прикладах.

Форма контролю: ПМК.

Критерії оцінювання: 0-5 балів (зміст – 3; мовна грамотність – 1; дотримання термінів виконання та регламенту – 1; академічна недобросовісність при виконанні – бали обнулюються).

Змістовий модуль II.

Основи перекладацької майстерності (24 год.)

1. Порівняти особливості художнього та фахового перекладу.
2. Порівняти особливості перекладу прозового, поетичного та драматургічного текстів.
3. Спробувати сформулювати критерії визначення адекватності тексту.
4. Визначити критерії оцінки якості перекладу з точки зору стилістики.
5. Пояснити явище перекладності/неперекладності на прикладах.

Форма контролю: ПМК.

Критерії оцінювання: 0-5 балів (зміст – 3; мовна грамотність – 1; дотримання термінів виконання та регламенту – 1; академічна недобросовісність при виконанні – бали обнулюються).

6.3. Форми проведення модульного контролю на критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у вигляді комп'ютерного тесту.

Типи тестових завдань: множинний вибір, коротка відповідь, відповідність.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма семестрового контролю – комплексний іспит. Іспит включає у себе підсумковий контроль з дисциплін «Сучасна лінгвістика» та «Перекладознавство».

Форма проведення іспиту: комбінована (комп'ютерне тестування, практичне завдання).

Тривалість проведення: комп'ютерне тестування – 5 хвилин, практичне завдання – 25 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів, з них: комп'ютерне тестування – 15 балів, практичне завдання – 25 балів.

Критерії оцінювання:

1. Під час тестування визначається кількість правильних відповідей, які дає студент. Тест складається з 5 питань. Тестова оцінка вираховується комп'ютером.

Орієнтовні типи завдань для комп'ютерного тестування: множинний вибір, відповідність, коротка відповідь.

2. Практичне завдання передбачає виконання перекладу тексту в межах відведеного часу та письмове обґрунтування і коментування студентом власних перекладацьких рішень, прийнятих під час виконання практичного завдання. Вибір практичного завдання здійснюється комп'ютером.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (іспит).

1. Translation of nationally biased units of lexicon. Особливості передачі реалій.

2. Consecutive translation and its peculiarities. Послідовний переклад: особливості.

3. World translation history (Ancient Near East, Ancient Greece, Ancient Rome, translations of the Bible and antique texts in the Medieval Ages, translation during the periods of Renaissance, Baroque, Classicism, Romanticism, Modernism and Post-Modernism). Історія світового перекладу (Давній Схід, Античність, переклади Біблії та античних текстів у добу Середньовіччя; перекладацькі традиції часів Відродження та Бароко, Класицизму і Романтизму, Модернізму та Постмодернізму).

4. Communicative, cognitive, creative and protecting functions of translation. Комуникативна, когнітивна, креативна і охоронна функції перекладу.

5. Situation (denotation) model of translation. Ситуативна (денотативна) модель перекладу.

6. Text and context in translation. Context as a category in the theory of translation. Текст і контекст у перекладі: визначення контексту як перекладознавчої категорії.

7. Author's and translator's individual styles. Індивідуальний стиль автора та індивідуальний стиль перекладача.

8. Textualist, free and adequate translation. Буквалістичний, "вільний" і "адекватний" переклад.

9. Simultaneous translation and its peculiarities. Синхронний переклад: особливості.

10. Statement compression in translation. Компресія повідомлення в перекладі.

11. History of translation in Ukraine ("Eneyida" ("The Aeneid") by I. Kotliarevskyi, I. Franko's method, M. Starytskyi, the neoclassicists). Історія українського перекладу («Енеїда» І.П. Котляревського, творчий метод Івана Франка, М. Старицький, діяльність групи неокласиків).

12. Translation of proper names. Переклад власних назв.

13. Translation of poetry. Особливості перекладу поетичного твору.

14. Artistic translation as a nation-building tool. Development of translation theories in Ukraine. Художній переклад в Україні як інструмент націєтворення. Розвиток перекладознавчих концепцій в Україні.

15. Translation of phraseological units and idioms. Переклад фразеологізмів та ідіом.

16. Translation of historic and archaic lexical units. Переклад історизмів та архаїзмів.

17. Scientific text and peculiarities of its translation. Особливості науково-технічного тексту та його перекладу.

18. Translation of colloquial lexicon and dialecticisms. Переклад розмовної лексики та діалектизмів.

19. Translation of stylistically marked units of lexicon. Способи перекладу стилістично маркованої лексики.

20. Translation of prose. Переклад художньої прози.

21. Translation of information style text. Переклад текстів інформаційного жанру.

22. Translation of intertextual elements and interglossemes. Способи перекладу інтертекстуальних елементів, інтерглюсем.

23. Translation of legal instruments. Переклад офіційно-ділових (юридичних) документів.

24. Peculiarities of translation for theatre, cinema and television. Особливості перекладу для театру, кіно й телебачення.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Загальна кількість годин: 90, з них: **Лекції** (теоретична підготовка): *4 години*; **Практичні заняття:** *20 годин*; **Самостійна робота:** *45 годин*;
Модульний контроль: *6 години*.

Модулі	І модуль					II модуль				
Назва Модуля	Загальні відомості про переклад і перекладознавство					Основи майстерності перекладача				
Кількість балів за модуль	111					86				
Лекції	Лекція №1 (1 бал)					Лекція №2 (1 бал)				
Тиждень	2	3	4	5	6	9	10	11	12	13
Практичні заняття	Практичне заняття №1 (1+10 балів)	Практичне заняття №2 (1+10 балів)	Практичне заняття №3 (1+10 балів)	Практичне заняття №4 (1+10 балів)	Практичне заняття №5 (1+10 балів)	Практичне заняття №6 (1+10 балів)	Практичне заняття №7 (1+10 балів)	Практичне заняття №8 (1+10 балів)	Практичне заняття №9 (1+10 балів)	Практичне заняття №10 (1+10 балів)
Самостійна робота	Самостійна робота №1 (5 балів)					Самостійна робота №2 (5 балів)				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1,2 (25 x 2 = 50 балів)					Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Іспит (40 балів)									

Загальна кількість балів: 197

Коефіцієнт рейтингового оцінювання: 0,3

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця, 2017. 448 с.
2. The Routledge Handbook of Translation Theory and Concepts / Edited by Reine Meylaerts and Kobus Marais / NY: Routledge, 2023. – 518 p.

Додаткові

1. Бик І.С. Теорія і практика перекладу. Конспект лекцій. URL: <http://www.franko.lviv.ua/faculty/intrel/tpp/>
2. *Енциклопедія перекладознавства у 4-х томах* / Ред. І. Гамб'єр, Л.ван Дорслар ; Пер. Вінниця: НОВА КНИГА, 2020.
3. A World Atlas of Translation / *Edited by* Yves Gambier, Ubaldo Stecconi / Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2019. – 502 p.
4. The Routledge Handbook of Translation Studies and Linguistics / К. Malmkjoer (ed.). NY: Routledge, 2018. 466 p.

9. Додаткові ресурси

1. Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею: Постанова // Постанова Кабінету Міністрів України Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею. 27 січня 2010 р. № 55. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF/print1433768494449412>
2. Guo H. A Brief Analysis of Culture and Translation / H.Guo // Theory and Practice in Language Studies, Vol 2, Iss 2, Pp 343-347 (2012)